

Men ønsker vi Google som strømlleverandør?

Om forretningsformer som følger med når
Internett entrer kraftbransjen

Einar Flydal

AFP-pensjonist +

univ.lektor II, Telematikk, NTNU +

Einar Flydal / Quantum Satis

Cand.polit.,

master Telecom Strategy & Tech. Mngmt

Smart Grids handler om det hele

Smart Grids er et knippe visjoner og mål

- o Motivene varierer med interessenter og geografier, og er i utgangspunktet preget av USAs virkelighetsbilde, energi-systemer og forgubbing i sektoren. Alle honnørord er med:
  - o **Cleaner** sources of power generation
  - o **Recycling** of emissions and waste heat etc
  - o Increased **efficiency** in the grid transmission and distribution
  - o Improvements in efficiency by end users
  - o Transition to **electricity based transportation** infrastructure
  - o New and/or improved storage solutions/technologies
  - o **Decentralized and distributed** generation (and consumption) systems
  - o *To make electricity accessible and available in non- / **underserved areas***
  - o *To create **new employment** and **economic growth***
- o I tillegg til agendaer om bærekraft, demokrati/frihet og samfunnssikkerhet:
  - o Visjoner med røtter tilbake til 1980-tallet:
    - o et ønske om å omforme strømproduksjon, -distribusjon, -forbruk og tilknyttede tjenester slik man har hatt ambisjoner om å gjøre med andre grunnleggende tjenester som vann, fengsler, skole, veier, jernbane, telekom, osv.

1980-tallet:

USA / WTO

forlanger

"level playing field"

Hvorfor?

- Vil skape velferd
- Gi rom for ny vekst i BGL
- Vil bryte opp teleselskapenes selvgod
- Skape åpninger for databransjen i telek
- Videreføring av frihandelspolitikken
- New Public Management – privatisering er på moten med Friedman, Tatcher og Rea

Joseph Alois
Schumpeter
(1883 – 1950)

Nøkkelord: re-regulering av telekom i 1980-90-åra, "de-materialisering", "National Information Infrastructure", New Public Management, markedsliberalisme, teknoradikalisme, samfunnssikkerhet, nye medier

Smart Grids handler om dette samme: å innføre markedets endringskraft

Greed is good! Men ikke karteller!

Nytten for samfunnet er størst når markedet er som Guds skaperverk, dvs *optimalt*, dvs *perfekt*, dvs som et urverk der kreftene **balanserer** hverandre ut, dvs:

- ingen kan påvirke markedsprisen alene
- ingen transaksjonskostnader
- fri informasjon om
- ingen etableringsh
- og alle er egoister

Da ender prisen nær va

Ikke hvis dere endrer verdiskapningsmåten!

- fjerne etableringshindringer
- skape arena for mange aktører
- fjerne transaksjonskostnadene
- fri informasjon om priser og kvalitet

Da virker markedet perfekt!

Men strømproduksjon er naturlig monopol!

Verdiskapningen er jo et naturlig monopol når den

og har store
diabel kostnad,.

insnytte når den drives
tt!

uart Mill oss!

Staten må ha hånd om de store tiltakene!

Staten er den som kan bære de store
for de store
nemende prosjektene.
r styrt av kortsiktig

Adam Smith
(1723-1790)

Jean Baptiste Colbert
(1619-1683)

For å få markedet til å virke, må verdiskapningsmåten brytes opp

o I forgårs:

- o ett integrert produkt og geografisk monopol:
  - o strømmen
  - o el-utstyret hos kunden
  - o nettransporten
- o integrert styrings- og oppgjørssystem
- o høye inngangsbarrierer, store driftskostnader
- o monopolprising
- o ikke mikroavregning

o I dag:

- o atskilte produkter og monopol på nett:
  - o strømmen
  - o el-utstyret hos kunden
  - o nettransporten
- o ulike aktører med delvis integrerte systemer
- o høye inngangsbarrierer i flere ledd, mange med store driftskostnader
- o monopolprising i enkelte ledd (nettleie)
- o ikke lønnsomt med mikroavregninger

o I morgen:

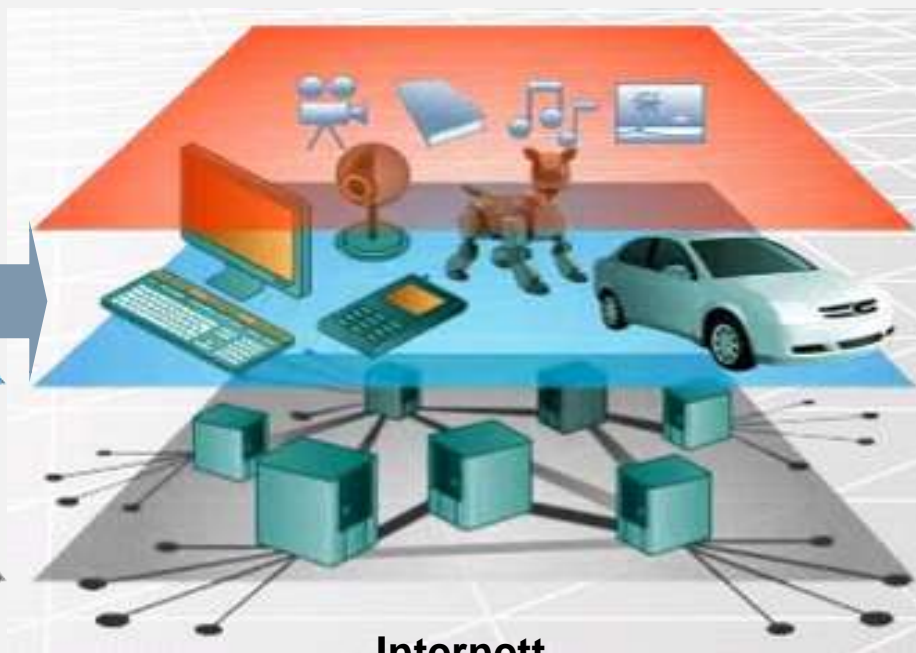
- o atskilte produkter og alternative nett:
  - o strømmen
  - o el-utstyret hos kunden
  - o nettransporten
- o ulike aktører med delvis integrerte systemer
- o lave inngangsbarrierer i alle ledd, mange med driftskostnader nær 0
- o ikke monopolprising
- o lønnsomt med mikroavregninger

Slik skjedde det i telekom

Telenett med VØT

- Tre integrerte lag for tjenesteproduksjon
- Nettverksaktøren har kontroll
- Nasjonale monopoler
- **Viktige effekter:**
- Sterk vekst i produktinnovasjon, utbredelse og forbruk, sterk nedgang i kostnader, priser og avkastning til nettoperatørene
- En fest for forbrukerne
- Tjenesteleverandørene havner i et «winner-takes-it-all»-spill

Internett

- Tre lag som er teknisk (og forretningsmessig) atskilte
- Ingen har a priori kontroll
- Delvis monopol på transportnett, ellers fri konkurranse

Jimmy Wales
(1966 -)
Free Software Foundation

Adam Smith
(1723-1790)

Henry Ford
(1863-1947)

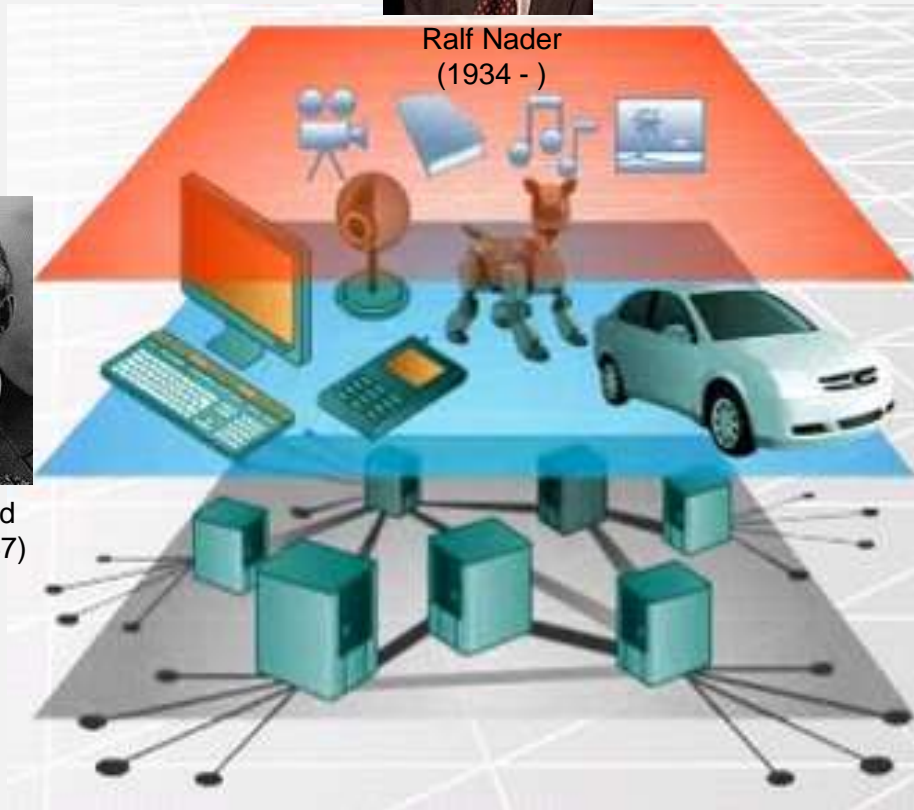

Adam Smith
(1723-1790)

Ralf Nader
(1934 -)

Tre ulike verd...ningsverdener

"Perfekt marked"

- Transaksjonskost 0
- Uendelig mange aktører
- Fri informasjon
- Fast kost 0, var.kost 0
- Pris $\rightarrow 0$
- **Voks raskt, eller dø!**

Vareproduksjon

- Selvstendige produkter eller "beholdere"
- Stadig mer programvare

Prosessindustri

- store faste kostnader
- ingen variable
- tung å endre
- økende konkurranse
- Pris $\rightarrow 0$, tilgangsprising
- Lav kostnadskontroll
- **Voks raskt og kutt kost!**

Tre «agnostiske» lag

- o Atskilte teknisk
- o Fritt kombinerbare
- o Ulike typer forretning

De nye konkurrentene er ikke nettoperatørene

Table 8 Top 10 inter-carriers in 2007 and 2009 (Labovitz et al., 2010)

ATLAS 10" Today

Carrier	Percentage	Rank	Provider	Percentage
Level(3)	5.77	1	Level(3)	9.41
Global Crossing	4.55	2	Global Crossing	5.7
Google	3.35	3	Google	5.2
	3.2	4		
	2.6	5		
Comcast	2.77	6	Comcast	3.12
	2.24	7		
Intentionally omitted	1.82	8	Intentionally omitted	
	1.35	9		
	1.23	10		

Related AppleInsider

analysis of anonymous ASN (origin/transit) data
 based on average percentage
 (NO direct relationship to Observatory participation)
 carry significant traffic volumes (and profitable services)
 European carriers and Google join the top ten

Wednesday, February 9, 2011

Apple granted patent where carriers bid to provide service to iPhones

By [Josh Ong](#)

Published: 01:35 AM EST

A patent recently granted to Apple could wrest power away from the wireless carriers by creating a mobile virtual network operator (MVNO) system that would allow networks to bid against each other over wireless services provided to iPhone users.

Hvilken rolle får Internett i SmartGrids?

1. Hva av denne modellen har *direkte* overføringsverdi fra telekom til el-bransjen?
2. Teknisk sett – hvordan vil Internett bli en del av Smart Grids?
3. Hvordan vil Internetts forretnings-systemer prege SmartGrids?

”Perfekt marked”

- Transaksjonskost 0
- Uendelig mange aktører
- Fri informasjon
- Fast kost 0, var.kost 0
- Pris $\rightarrow 0$
- **Voks raskt, eller dø!**

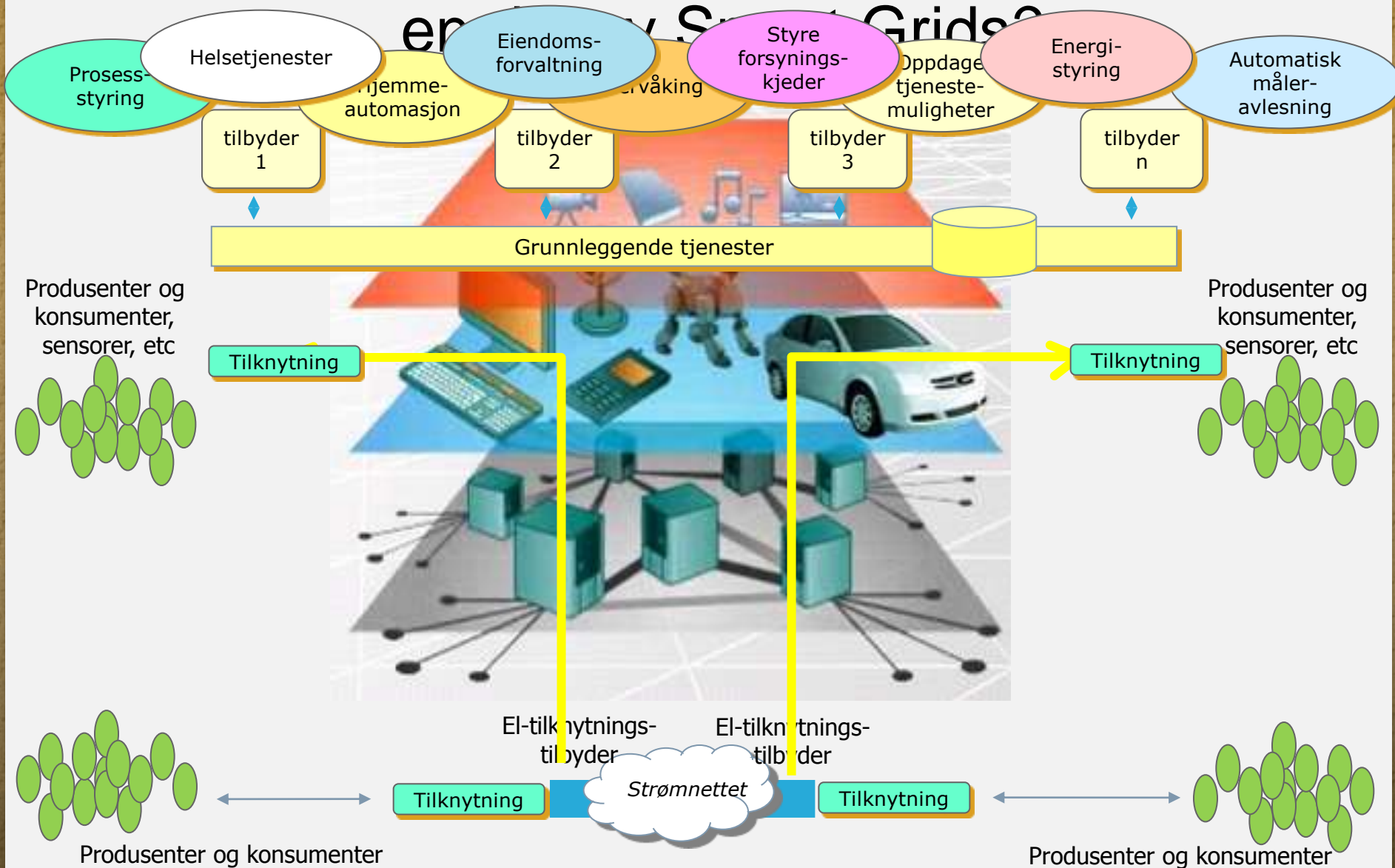
Vareproduksjon

- Selvstendige produkter eller ”beholdere”
- Stadig mer programvare

Prosessindustri

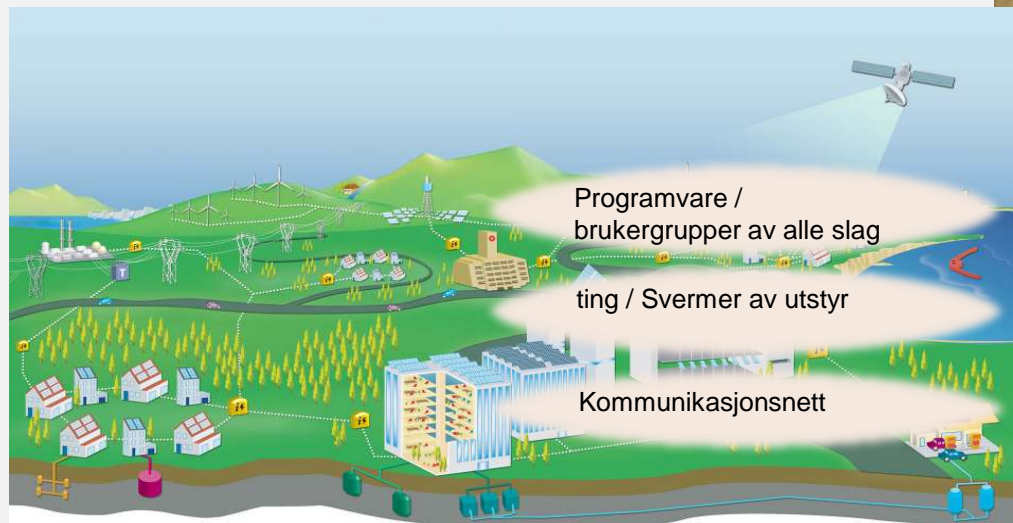
- store faste kostnader
- ingen variable
- tung å endre
- økende konkurranse
- Pris $\rightarrow 0$, tilgangsprising
- Lav kostnadskontroll
- **Voks raskt og kutt kost!**

Teknisk sett – hvordan vil Internett bli

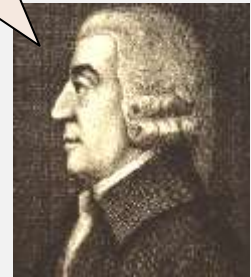

Hvordan vil Internettets forretningsystemer prege SmartGrids?

- o angriper hele sektoren – inklusive forbrukerelektronikken
- o Vil gi info-økonomiens kjennetegn til roller, relasjoner og markeder
- o Enorm og kompleks info-flyt mellom:
  - o alle slags underliggende nettverk
  - o alle slags el-relevante enheter
  - o alle slags sensorer og systemer overvåking, styring, ruting, logistikk, posisjonering, osv.
- o Det sikkerhetsmessige og forretningsmessige blir tilsvarende
- Internett-verdenens forretningsystemer vil bli gjenskapt innen el-bransjen:
  - Meglerprogramvare basert på kompleks informasjon om tilgang, kapasiteter, etterspørsel og priser.
  - Store nye globale tjenestemarkeder, winner-take-it-all-spill: dvs.vanskelig planlegging, nye strategispill
  - Banebrytende endringer på alle nivå, f.eks. Ethernet-el, el-Spotify, iTunes, Nigeria-brev,..
  - Store sikkerhetsutfordringer og muligheter
  - Under frimarkedsbetingelser: sterk vekst i el-forbruk

Nei skulle du sett slíkt!
At velferden kan vokse av velfungerende
markeder, det forsto jeg tidlig.
Men at markedet kan bli ødelagt av å bli så
perfekt, det hadde jeg ikke tenkt på, gítt!

Adam Smith
(1723-1790)

Er dette bra eller dårlig?

- o Avhenger av perspektivet
- o Skaper antakelig sterk vekst i produksjon, omsetning, forbruk, tjenesteinnovasjon, arbeidsplasser
- o langsomt tapende netteiere, raskt nye globale aktører utfra info-behandling
- o gradvis sterk maktkonsentrasjon utfra info-behandling/tjenester
- o Får neppe de miljøeffektene som annonseres (Jevons' paradoks)

... og hva kan man så gjøre med saken?
Det er en ganske annen historie...

Takk for oppmerksomheten!